

Uvodna riječ urednika

Poštovani čitateljice i čitatelji, pred vama je prvi broj Holona u 2016. godini, ali i posljednji u mojem uredništvu, a vrijeme će pokazati hoće li biti i općenito posljednji broj ili će se što realizirati od pojedinih preliminarnih razgovora o preuzimanju i nastavku objavljivanja Holona. Kao što je poznato, Holon sam 2011. godine pokrenu kao glasnik Hrvatskog društva za integralnost, da bi uskoro, tj. oko godinu dana kasnije, bio pretvoren u međunarodni znanstveno-stručni časopis. Budući da brojevi govore sami za sebe smatram izlišnim bilo što posebno isticati ili nabrajati, ali se svakako želim i na ovaj način od srca zahvaliti svima onima što su mi na bilo koji način pomogli u ostvarenju ove meni zanimljive, iako (s obzirom na ulog) podosta zahtjevne i na trenutke razočaravajuće, priče.

Osim svršetka Holona, barem u obliku kakav je bio do sada, 27. ožujka ove godine svoj je život završio i prof. dr. sc. Juraj Božičević, član Znanstvenog vijeća Holona i moj dugogodišnji prijatelj. Uz sve vrijedno što je kao znanstvenik i edukator učinio, posebno smatram bitnim naznačiti profesorovu ulogu u poticanju interdisciplinarnosti, multidisciplinarnosti i transdisciplinarnosti, odnosno integralnosti, kako u teoriji tako i u praksi. U svakom slučaju, hvala mu za sve dobro i počivao u miru.

Nadalje, glavni tj. većinski dio (što podliježe ekspertnoj recenziji) ovoga broja čini temat Historija sadašnjosti, a što ga je predložio član uredništva Holona i potpredsjednik Hrvatskog društva za integralnost doc. dr. sc. Hajrudin Hromadžić. Temat, koji otvara kreacija dizajnera Damira Midžića, zapravo čine radovi kolegica i kolega što su sudjelovali, sa svojim izlaganjima, na znanstveno-istraživačkom simpoziju *Historija sadašnjosti: socijalizam i kapitalizam na primjeru Bihaća*, koji je održan 3. i 4. srpnja 2015. godine u Bihaću. S obzirom na to da nešto više o njihovim izlaganjima, odnosno o tekstovima koje ovdje objavljujemo približavaju moderatorica i moderator spomenutog simpozija doc. dr. sc. Helena Popović i prof. dr. sc. Hrvoje Jurić, i to u prilogu Uvodnik u temu, ovdje ću samo naznačiti o kojim se

autorima/cama i temama radi. Dakle, tematu svojim priložima pridonose: dr. sc. Šefik Tatlić s radom »Suvremenost kolonijalizma: kapitalistička modernost, imperijalni rasizam i nekropolitika«, dr. sc. Vanja Čelebičić s tekstom »Čekanje i nada: život mladih u Bihaću nekad i danas«, doc. dr. sc. Azra Hromadžić i viša asistentica Lejla Čavkić s člankom »Relikvije buduće prošlosti: prazni dom penzionera u Bihaću«, doc. dr. sc. Irfan Hošić s temom »Industrijska zona Bihać: dizajnerska produkcija u bihaćkim poduzećima u vremenu socijalizma« i doc. dr. sc. Hajrudin Hromadžić s radom »Primjer industrijske proizvodnje u socijalizmu: nacrt studije slučaja tvornice Kombiteks Bihać (SFR Jugoslavija, SR Bosna i Hercegovina)«. Naposljetku, tekstom i fotografijama o umjetničkom projektu *Retrografija dizajna*, što je održan od 20. do 24. srpnja 2015. godine u tiskari savitljive ambalaže Polietilenka u Bihaću, temat zaokružuje spomenuti kolega Irfan Hošić.

Izvan tematskog bloka, objavljujemo i rad mladog komparatista književnosti i sociologa Petra Odaka koji u svojem tekstu inicijalno promišlja o odnosu između književnosti i društvenih i humanističkih znanosti, odnosno sociologije, antropologije i historije.

U kontekstu umjetničkog dijela Holona, za rubriku Pjesnički kutak odabrao sam tri lijepe pjesme filozofa, književnika i sveučilišnog profesora Žarka Paića, a koje su i dio zbirke *Uronjeni* što ju je 2009. godine objavio nakladnik Fraktura iz Zaprešića. O samim pjesmama u nekoliko lijepih rečenica znanstvenik i književnik Selman Repišti navodi: »*Ovdje prikazana Paićeva hermetička poetika objedinjuje važne teze duboke naracije o obamrlosti kao očiglednoj posljedici aktualnog društva spektakla. Vješto koristeći samodovoljnu dualnost oksimoronskih kvalifikacija, autor svjedoči kompresiji filmske vrpce života u nepomičnu sliku; blagovremenom giljotiniranju navodno besmrtno, idilične utopije; te klesanju crta ‚velikog kamenog lica‘ neumornim dlijetom granica, raskola i nepovratnih bifurkacija. Paićev pjesnički izraz, stoga, može opipati svoje krajnje horizonte jedino ako preko puta sebe ima angažiranog recipijenta, čiji intelektualni pedigree poprilično zadire u domene suvremene filozofije, sociologije kulture kao i nekomercijalne kinematografije.*«

Za Prozni sam kutak odabrao lijepu i na Međunarodnom natječaju za kratku ljubavnu priču »Moje drago serce«, Ozalj 2016., pohvaljenu, još neobjavljenu, kratku priču mlade i talentirane književnice Ružice Aščić. Nešto više o priči i kolegici pruža nam u svojem lijepom osvrtu kroatologinja Marina Tkalčić: *»Kada bismo prvi dojam o priči Modri autorice Ružice Aščić gradili na njezinu naslovu, mogli bismo pomisliti da se radi o svojevrsnom znanstveno-fantastičnom ostvarenju, no krenemo li dalje s čitanjem, uočiti ćemo da autorica likove svoje priče potpuno lišava vremenskoga i društvenoga konteksta, ne dajući nam nikakve naznake u kojem se vremenu radnja odvija. Obezvremenjujući priču, pozornost se stavlja na intimna stanja i osjećanja glavne bezimene protagonistice i njezin ljubavnički odnos s Modrim. No, nesvakodnevna ljubavna priča prožeta je konstantnim naznakama gubitka i nestajanja, potaknutima tmurnim osjećanjima beznadnosti, ali i čežnje glavne protagonistice – ponekad je to čežnja za ljubavnikom koji neminovno odlazi, ponekad za novim doživljajima, a ponekad za nestajanjem/utapanjem u rijeci. Modri je antipod glavne protagonistice, sve ono što ona nije; on je nada. Aščić i kroz ovu kratku priču, u svom specifičnom i suptilnom proznom izričaju, savršeno uspijeva bez odviše dramatskih zapleta i kompleksne radnje dočarati tu sivu, donekle nelagodnu atmosferu, ali i prenijeti osjećaj na čitatelja, što zaista jest odlika kvalitetnih i vrsnih književnih stvaralaca. Uostalom, autoričine vrijednosti prepoznate su i od strane kritike, što potvrđuju brojne nagrade za prozni rad, od kojih ističemo nagradu portala Arteist za priču Najgore je biti dobar te nagradu Marin Držić (2013. i 2014.) za drame U meni raste i Košnice.«*

U Likovnom kutku prikazujemo radove priznate kinesko-američke umjetnice Odilije Fu, a čija slika krase i naslovnici ovoga broja. Radi se o jedinstvenim apstraktnim radovima, temeljno nastalim autoričinom nadahnutošću glazbom Ludwiga van Beethovena, u kojima se na zanimljiv način isprepliću kontrasti suptilnog i energičnog. Nažalost, slike zbog objektivnih razloga ne prati naša ustaljena rubrika Likovne meditacije, dok njezinom autoru Damiru Đirliću i ovom prilikom želim brz oporavak.

U rubrici Prijevod objavljujemo poglavlje »Uzrok nadritma ideacijske, idealističke i osjetilne faze u grčko-rimskom i zapadnom kulturnom nadsustavu« cijenjenog i važnog američko-

ruskog sociologa, integralističkog mislitelja i sveučilišnog profesora Pitirima Aleksandroviča Sorokina. Navedeno se poglavlje, što ga je s engleskog jezika vrsno prevela Paulina Tomić, nalazi u Sorokinovu magnum opusu *Društvena i kulturna dinamika: studija promjena u velikim sustavima umjetnosti, istine, etike, prava i društvenih odnosa*.¹ U svakom slučaju, prijevod što ga objavljujemo svojevrsna je ekskluzivna najava prijevoda cijele knjige što će ga uskoro objaviti nakladnička kuća Jesenski i Turk iz Zagreba.

I na samom kraju ovoga broja Holona, u rubrici Crtica, filozof i književnik Vedran Rutnik prilaže nam svoje zanimljive kontemplacije pod nazivom »Estetika egzistencije (*prijateljski pokušaj nemogućeg*)«.

Uz srdačan pozdrav i zahvalu na dosadašnjem povjerenju, želim vam ugodno čitanje.

Vanja Borš

¹ *Social and Cultural Dynamics: A Study of Change in Major Systems of Art, Truth, Ethics, Law and Social Relationships*
